

SCRISOARE DESCHISĂ

Către:

Domnul Dragoș Pîslaru, Ministrul Investițiilor și Proiectelor Europene
Domnul Andrei Chivu, Director General, Autoritatea de Management pentru Programul
Tranziție Justă

Subiect: Reconfigurarea Programului de Tranziție Justă pune în pericol comunitățile de energie

Stimate Domnule Ministru,
Stimate Domnule Director General,

Cu ocazia Reuniunii strategice privind accelerarea implementării Programului Tranziție Justă (PTJ) din 1 octombrie 2025, am constatat cu îngrijorare că **bugetul alocat comunităților de energie – în valoare de aproximativ 500 de milioane de euro, conform declarațiilor domnului Andrei Chivu – riscă să fie compromis**, deși reprezintă singura măsură care aduce tranziția energetică aproape de oameni.

Declarațiile reprezentanților Autorității de Management privind o „recalibrare” a fondurilor și o posibilă realocare către alte priorități ridică serioase semne de întrebare cu privire la respectarea angajamentelor asumate de România față de Comisia Europeană și față de cetățenii județelor aflate în tranziție. O astfel de decizie ar transmite un semnal negativ și ar putea reprezenta un pas înapoi, riscând să anuleze ani de eforturi susținute la nivel local — de la procese de consultare extinse cu autorități, organizații și actori comunitari, până la elaborarea planurilor de tranziție menite să reflecte nevoile și prioritățile reale ale comunităților din teritoriu.

Situația curentă privind posibila realocare a fondurilor pentru comunitățile de energie este extrem de îngrijorătoare și riscă să submineze tranziția justă. Mai jos prezentăm punctele principale care evidențiază gravitatea acestei decizii și consecințele sale pentru comunitățile locale.

1. Reconfigurarea anunțată riscă să anuleze o măsură esențială a tranziției juste

Comunitățile de energie au fost incluse în toate *Planurile Teritoriale pentru Tranziție Justă*, aprobate de Comisia Europeană. Ele sunt una dintre puținele măsuri capabile să transforme tranziția energetică într-un proces cu beneficii directe pentru oameni.

Afectarea bugetului destinat acestor proiecte ar însemna încălcarea logicii programului, care a fost construit tocmai pentru a da o șansă comunităților locale să participe activ la tranziția energetică.

Dorința comunităților locale de a dezvolta astfel de proiecte a fost reafirmată public în 2023, prin [Memorandumul pentru Comunități de Energie](#), semnat de zeci de actori locali din cele șase județe incluse în PTJ, ONG-uri și autorități. Acest document solicita Ministerului Energiei, ANRE și MIPE finalizarea cadrului legislativ și lansarea urgentă a apelurilor dedicate.

2. Cauza întârzierilor – nu lipsa de interes, ci lipsa de acțiune instituțională

Faptul că fondurile nu au fost utilizate nu reflectă lipsa de cerere din partea comunităților, ci lipsa de capacitate și voință administrativă de a lansa apelurile de proiecte.

Programul Tranziție Justă se confruntă deja cu o implementare întârziată și o rată redusă de absorbție, cauzate de întârzieri în elaborarea ghidurilor, în procesul de evaluare și în activitatea de coordonare la nivel central. În acest context, transferul fondurilor dedicate comunităților de energie către alte priorități ar reprezenta o penalizare directă a cetățenilor și localităților care au așteptat mai bine de doi ani lansarea apelurilor promise.

3. O tranziție justă nu se poate face fără cetățeni

Comunitățile de energie sunt necesare pentru atingerea obiectivelor europene și naționale privind decarbonarea. Prin participarea colectivă a cetățenilor, autorităților locale și întreprinderilor, aceste inițiative:

- reduc dependența energetică și costurile pentru gospodării vulnerabile;
- generează beneficii economice și sociale locale;
- contribuie la coeziune socială și încredere în instituții;
- stimulează investițiile locale și creează locuri de muncă verzi;
- păstrează valoarea economică în comunități;
- oferă modele de bună guvernare locală și participare democratică în domeniul energiei.

Lipsa de sprijin pentru aceste proiecte contravine spiritului Mecanismului de Tranziție Justă și obiectivelor Pactului Verde European, care pun accentul pe implicarea comunităților și pe redistribuirea echitabilă a beneficiilor tranziției energetice.

4. Eforturi de colaborare nevalorificate de Autoritatea de Management

În primele luni ale anului 2025, Autoritatea de Management a colaborat activ cu experți și cu reprezentanți ai județelor vizate de tranziția justă pentru a elabora o formă avansată a metodologiei și a ghidurilor de finanțare dedicate comunităților de energie. Această colaborare a fost menită să asigure relevanța și fezabilitatea instrumentelor de finanțare, precum și adaptarea lor la nevoile reale ale comunităților. Cu toate acestea, apelurile de proiecte nu au fost lansate, iar fondurile alocate rămân neutilizate, ceea ce contribuie la absorbția scăzută a Programului și ridică riscul ca proiectele de comunități de energie să fie deprioritizate.

5. Comunitățile de energie și nevoile prioritare incluse în acțiunea „Energie verde accesibilă și mobilitate nepoluantă”

România este în curs de a îmbunătăți și completa legislația privind comunitățile de energie, așa cum este ea definită în prezent prin **OUG 163/2022**, iar noile modificări vor permite extinderea tipurilor de activități și sporirea flexibilității în implementarea proiectelor. **Cu toate acestea, chiar și în baza legislației actuale, proiecte pot fi derulate pentru a răspunde nevoilor incluse în cadrul Programului Tranziție Justă, la acțiunea „Energie verde accesibilă și mobilitate nepoluantă”, precum cea de combatere a sărăciei energetice prin instalarea de panouri fotovoltaice sau fototermice la nivel de gospodărie, dar și nevoia de creștere a rezilienței energetice a comunităților prin dezvoltarea de capacități locale de producție, transport și stocare a energiei regenerabile.**

Solicitări și concluzii

Având în vedere cele prezentate, solicităm ferm MIPE și Autorității de Management pentru Programul Tranziție Justă **să mențină integral bugetul de 500 de milioane de euro destinat comunităților de energie, conform Programului aprobat de Comisia Europeană, și să lanseze urgent apelurile dedicate atât pentru gospodării, cât și pentru UAT-uri, cel târziu până la sfârșitul anului 2025.** Vă solicităm, așadar, să opriți orice demers de diminuare a bugetului și să asigurați implementarea imediată a apelurilor, în spiritul angajamentelor asumate prin Programul de Tranziție Justă, pentru a nu compromite încrederea și implicarea cetățenilor în tranziția energetică.

Semnatare

Fundația Greenpeace CEE România, Asociația Bankwatch România, Coaliția pentru Energie Comunitară, Cooperativa de Energie, Asociația „Orașe Energie în România”/OER, Observatorul Român al Sărăciei Energetice/ORSE, Asociația „Agenția pentru Managementul Energiei și Protecția Mediului Brașov”/ABMEE, Agenția pentru Eficiență Energetică și Energii Regenerabile „AE3R Ploiești-Prahova”, Asociația REPER21, Asociația Între Vecini.

The logo for Greenpeace, featuring the word "GREENPEACE" in a bold, green, sans-serif font.The logo for Bankwatch, featuring the word "Bankwatch" in a bold, grey, sans-serif font, with a small green leaf icon above the 'a'. Below it, the tagline "FOR PEOPLE AND ENVIRONMENT" is written in a smaller, grey, sans-serif font.The logo for Cooperativa de Energie, featuring a yellow stylized leaf icon to the left of the text "Cooperativa de Energie" in a yellow, sans-serif font.